

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TAVIRATOK.

Sztrájkoló munkások.

Fiume, április 1. A muukások ma délelőtt a Fenice szinkörben gyűlést tartottak, melyen a munkaadóktól ultimátumukra adott választ elvetették és elhatározták, hogy hétfőn reggelre a munkát részlegesen beszüntetik, hogy a tárgyalásokat a munkaadókkal nyugodtan folytathassák. A városban általános sztrájkot tartanak.

Pétervári hírek.

Pétervár, április 1. A Péterv. táv. ügyn. a következő jelentéseket közli: Moszkva: Egy itteni iskola történelmi tanteremben bombarobbanás történt, melynek folytán számos műtárgy megsemmisült. — Berditsew (Kiew kormányzóság) Az elmúlt éj folyamán egy itteni gazdag kereskedőhöz husz rabló tört be és onnan 3000 rubel készpénzt, számos ékszert és gyémántot loptak. Lomsa. Ugyancsak az elmúlt éj folyamán a rendőrség egy itteni cipész lakásán forradalmárokat bukkant, kik ülészetek. 21 személyt letartóztattak.

Szell Kálmán Budapesten.

Bécs, április 1. Szell Kálmán ma innen Budapestre visszatért.

Kőművesek bérharca.

Ujvidék, április 1. A kőműves-mesterek beszüntették a munkát, mert a kőművesmunkások túlságos napibért követeltek. Tegnap este 200 kőműves legényt elbocsátottak és a fedetlen épületek betetőzéséhez idősebb inasokat állítottak.

Gyilkos asszony.

Temesvár, április 1. Tóth János kosárfonó részegen feleségére támadt egy furóval és az asszonyt súlyosan megsebesítette. Erre az asszony egy vasszerszámmal az ágyradólt férjét agyonütötte. Ugy a férj, mint felesége siketnémák.

Bucsuzó katonaság.

Ujvidék, április 1. A hatodik gyalog ezred itteni zászlóaljának tiszti kara tegnap este bucsuestét adott, melyen számos polgár volt jelen. A zászlóalj holnap este megy Budapestre, ahonnan egy másik ezred zászlóalja kerül ide.

Megakadályozott rablás.

Riga, április 1. A rendőrség megtudta, hogy egyesek az orosz balti waggongyár pénztárosát kirabolni akarják, még pedig oly időpontban, amidőn ez a munkások kifizetésére szolgáló 100.000 rubelnyi összeg felett rendelkezik. Egy rendőrtisztviselő, a ki lesbe állott, két gyanus egyén vett észre;

ezeknek egyike elmenekült, a másikat azonban letartóztatták, mire bevallotta, hogy a rablóbandához tartozik, a mely a pénztáros kirablását tervezte. A letartóztatott egyénnél egy revolvert és 22 töltényt találtak. A letartóztatott vallomása alapján késő éjjel letartóztatták a banda vezérét.

Elitált tengerész katonák.

Pétervár, április 1. A tengerészeti törvényszék tegnap mondott ítéletet a Kronstadtban 1905. november folyamán történt rendzavarások ügyében. A törvényszék 207 vádlott közül 84-et felmentett, egyet élet-hossziglan, egyet husz évi, négyet tizenkét évi, kettőt nyolc évi és egyet hat évi kényszermunkára ítélte. A vádlottak legnagyobb részét 1 től 4 évig tartó fogházbüntetéssel sújtották. A többieket büntető zászlóaljába sorozták be. Az összes elítélteket megfosztották polgári joguktól. A haditörvényszék megállapította, hogy a szárazföldi és tengeri hatóságok megtagadták a zendülés elnyomásában való részvételt.

A beteg főhercegnő állapota.

Bécs, április 1. A ma kiadott orvosi jelentés szerint Mária Jozefa főhercegnő állapota és a gyógyulás folyamata kielégítő.

A szent cél.

— április 1.

Nem írják ki az ujságok a nevét annak az előkelő egyéniségnek, aki mint a bécsi minisztertanács-paródia egyik résztvevője hangulatkeltés végett jónak látta, hogy nyilatkozzék az uralkodó hangulatáról ezekben a nehéz napokban. Mellékesen azt is megjegyzi, hogy nemcsak a király lelkét hányja a hab a választások kiírása dolgában, hanem öök, a kabinet tagjai is érzik a felelősség nagy súlyát. Öök is tisztában vannak vele, vallja az anonim nagyság, hogy a koalíció és a király küzdelmét a nemzet van hivatva eldönteni, — de majd csak akkor, ha a nemzet lehiggad és tud elfogulatlan bíró lenni. Ma azonban még el van kábulva a nemzet a koalíciós maszlagtól s a kabinet szent célja, melyhez törhetetlenül ragaszkodik, ép az, hogy a nemzetet kijózanítsa kábultságából, fölébressze vészes álmából s hidegen mérlegelő, okos, belátó birájává tegye az utolsó esztendő történetének.

Ime az új evangelium, melynek hallatán minden becsületes elmét végtelen keserűség, undor és düh fog el, mivelhogy még eddig nem találták ki a módját a láthatatlan gondolatok cenzurájának. A nagyképtű hazugságnak, a hipokritaságnak olyan nagy mértékét, amely ebben a nyilatkozatban s a ha-

sonló forrásból eredő testvér-kijelentésekben foglaltatik, nem találni meg a krisztusi evangelium farizeusaiban sem.

A kabinet a nemzet kijózanítását vallja szent céljának, holott ez előtt egy hónappal még azt hirdették világgá, hogy ez a színjőzan, okos magyar nép a leghidegebb szemmel tekint az eseményeket, nem ül fel a koalíciónak, sőt gyűlöli annak vezéreit, mint akiknek személyes osztópöréből áll tulajdonképen az egész nemzeti küzdelem. Ezt kürtölték a külföldnek, ezzel kötötték be a király szemét s ezzel vezették annak az örvénynek a széléig, a melybe még eddig csak az alkotmányt sikerült belelökni. Hát vajjon mi változtatta meg egy hónap óta a nemzeti hangulatot? Hiszen már nincs parlament, amely tüzelje, vezérbizottság, amely szítsa, szabadsajtó, amely maszlagolja a nemzetet. Nincs már egyéb Magyarországon, mint a kabinet, meg a haladópartí sajtó, — tehát az ő létezésük már magában forradalmat csinál?

Szent céljuk az ország kijózanítása, mondják öök. De hiszen az osztrák politikának, mióta van ilyen, mindig a kijózanítás volt a célja. A Habsburgok a föld kerekiségén mindenfelé józanították s józanítási törekvéseik miatt vesztették el Németalföldet, a német császárságot s legutoljára Itáliát. Mert oly balgák valának ez ország népei, hogy nem akarták elosztrák-józanodni, Lassankint aztán nem maradt a józanítási kísérletekre egyéb terrénuma Bécsnek, csak Magyarország. De vajjon ez nem tulontul van-e már józanítva? Már agyon van gyötörve, koldussá téve anyagi javaiban, nyelvében, alkotmányában — hát mit akar még itt józanítani a bécsi kéz, amelynek ujjai magyar minisztereknek nevezik magukat?

Kossuth Ferenc levele.

A magyar védegyelet.

(Saját tudósítónktól.)

— április 1.

Kertész Lajos debreceni magán hivatalnok egy nagyszabású tervezet dolgozott ki a magyar védegyelet érdekében.

A tervezet azokat a pontozatokat alapítja meg, a melynek alapján a magyar ipar pártolását intenzívvé lehet tenni.

Kertész a nagyszabású munkát felküldötte Kossuth Ferenchez, a ki aztán tegnap a következő levelet intézte hozzá:

Igen tisztelt Kertész ur!

Az országosan szervezendő „Védegyelet” tervezetét megkaptam, azt szívesen tanulmányozom át és igye-

kezni fogok a legközelebbi alkalommal a vezérőrbizottság tagjainak is bemutatni és véleményük után, esetleg e tervezet jelezte irányban mozgalmat indítani.

Hazafias munkálkodásáért köszönetem és nagyrabecsülésemet nyilvánítom, vagyok üdvözlettel

tisztelő híve:
Kossuth.

Kossuth elismerése azt mutatja, hogy Kertész terve valóban helyes, és a Védegylet szervezésénél alapvető munkául el lehet fogadni.

Egyház és iskola.

Presbyteri ülés A debreceni ev. ref. egyház presbyteriuma tegnap délelőtti gyűlést tartott az egyház tanács termében. A gyűlésen Kiss Albert lelkész elnök helyett, ki most a budapesti zsinaton van elfoglalva, Könyves Tóth Kálmán h. lelkész-elnök és Simonffy Imre főgondnok elnökölték. A gyűlésen K. Tóth Kálmán lelkész és az egyházi ügyvéd az egyház részére tett hagyományokról tett jelentést, melyet a gyűlés tudomásul vett. Továbbá Ormós Lajos tanító ideiglenes alkalmazásáról szóló jelentést is egyhangulag elfogadták. Végül a gelsei ref. egyház részére templomépítés céljaira 30 korona segély összeget szavazott még a presbyteri gyűlés.

Rejtélyes bűntény.

Holttest a kutban.

A csecsemő sorsa.

(Saját tudósítónktól.)

— április 1.

Rejtélyes bűntény foglalkoztatja tegnap óta a rendőrséget és a csendőrséget, melynek áldozata egy ártatlan aprókis pólyás gyermek, elkövetője pedig bizonyára valami elvetemedett teremtes, aki, hogy szegyenét elpalástolja a világ előtt, megölte, elpusztította bűnös viszonyának gyümölcsét, gyalázatának bizonyítékát, a világra hozott magzatát.

A tettes kilétét, valamint az esetet is teljes homály fedi.

Tegnap délután a Nagyerdő Nyulának nevezett részén levő gémes kutban Varga János kanászbojtár egy csecsemő holttestére bukkant, mely hogy miként és ki által került oda, — rejtély.

A kondás legény, aki a környéken legeltetett, vizet akart merni a csordájának a kutból, miközben megakadt a szeme a víz felszínén uszkáló ruha darabnak látszó valamin, melyet csupa unalomból kihalászott és felhuzott a vederrel, amikor is közelebről megnézve a leletet, megdöbbenve látta, hogy az emberi hulla, egy kis bepólyázott csecsemő holtteste.

A felfedezésre az első pillanatban úgy megrettent, hogy kiejtette kezéből a vedret, hanem aztán csakhamar magához térve, értesítette a dolgról a közelben levő Ujfalusi János mezőrendőrt, aki az esetet nyomban betelefonálta a központra. Onnan Pávay ügyeletes polgári biztos ment ki a

helyszínére dr. Balkányi Emil orvossal, aki megvizsgálva a kis halottat, konstatació, hogy az egy körülbelül két hetes leánygyermek, akit mintegy 10—15 nap előtt dobhattak a kutba.

A hullát bevitték a közkórházba, ahol fel fogják boncolni, hogy megállapítsák vajjon élve, avagy halva került a gyermek a kutba. A titokzatos bűntény felderítésére úgy a rendőrség, mint a csendőrség széleskörű nyomozást indított.

NAPI HIREK.

— Előléptetések az államvasutnál.

A m. kir. államvasuti alkalmazottak egy részének előléptetése — mint budapesti tudósítónk jelenti — megtörtént. Az államvasutak igazgatósága rendeletet intézett az összes üzletvezetőségekhez, hogy a szolgálókra és az őrszemélyzetre vonatkozó előléptetéseket és kinevezéseket a saját hatáskörükben azonnal hajtsák végre. A rendeletnek már a legtöbb üzletvezetőség meg is felelt s mint megbízható forrásból közlik velünk, a debreceni üzletvezetőség e héten már szintén kiadja az előléptetéseket, illetőleg kinevezetéseket névsorát. Hogy a hivatalnoki és altiszti kinevezését, azt most még csak jóslgatni lehet. Jól értesült forrásunk szerint április 1-ére ez is meg fog történni, de nem lehetetlen, hogy majd csak április közepe táján, mikor a rendes automatikus előléptetést is meg ejteni kell, fogják kiadni együttesen.

— **Bucsuzó ezred.** A Pavillon kaszárnyában szokatlan nagy volt az élénkség, sürgős forgás néhány nap óta. A 39 esek készülődtek a nagy utra, felszedték a sátorfát, itt kell hagyniok a régi fészket, — elvonulnak messze Boszniába a derék magyar fiúk. A tiszt urak, meg a legénység is, de nehezen, de fájó szívvel válnak meg a magyar földtől, a jó Debrecentől. A szomorubbnál szomorubb nótáktól viszhangzott az utóbbi napokban a kaszárnya. Folyt az érzékeny bucsuzkodás, keserves könnyhullajások közepett. Aki tehetett, hogy könnytven a szíve keserűségén kimulatatta magát tegnap este utoljára. Hiszen ma délután már ugyanis harsog a trombita, perog a dob az indulásra, — Boszniába vonulásra. Úres marad a kaszárnya, de megtelik nemsokára, — itt lesznek az oláhok.

— **A debreceni kereskedő ifjak társulatának dalköre** 1906. évi április hó 7-én, szombaton az Arany Bika szálloda dísztermében Magyar Testvérek zenekara mellett, táncos egybekötött zárkörű hangversenyt rendez a következő műsorral: 1. Nyitány: Magyar Testvérek és zenekara által. 2. Őseink emléke: Hubertől, éneklő a dalkör. 3. Cimbalom soló: Benyáts Emil dalegyleti elnök ur által. 4. Népdalegylet: Fővályesi átiratában, éneklő a dalkör. 5. Baka nóták: Irta és felolvassa Vályi Nagy Gusztáv. 6. Népdal egyveleg: Ujfalusi-tól, éneklő a dalkör. 7. Rákóczi induló: Huber Károlytól, éneklő a dalkör Magyar Testvérek és zenekara kísérete mellett. Belépti díj személyenként 2 korona. Család-jegy 3 személyre 4 korona. Jegyek előre válthatók: Benyáts Emil, Donogán és Somossy, Szabó Lajos Fia, Zádor Lajos üzletében és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hírlapilag nyugtáztatnak. Alapító és pártoló tagok szabadjegyeiknek felmutatása mellett belépti díjat nem fizetnek. Alapító és pártoló tagsági aláírást a pénztár a hangversenyen elfogad. A meghívó kívánatra előmutatandó. Kezdeté este fél 9 órakor.

— **Kedvezmény a póttartalékosoknak.** Az 1905. évi ujoneállításnak az 1905. évről történt elmaradása folytán beállott rendkívüli viszonyokra való tekintettel a minisztertanács nem tartván méltányosnak, hogy a rendkívüli viszonyok következtében behívott póttartalékos állami alkalmazottak még illetményeik beszüntetése által is sújtassanak, 1905. december 21-én hozott határozatával elrendelte, hogy a rendes évi ujonejutalék ki nem állítása miatt tényleges katonai szolgálattételre behívott póttartalékos állami tisztviselők, altisztek és szolgálók illetményeik élvezetében meghagyassanak a nyolc héten túl is mostani tényleges katonai szolgálatuk egész időtartama alatt, valamint hogy polgári állásaik se töltsenek be.

— **Iparos segédek közgyűlése.** Tegnap délelőtti tartották évi rendes közgyűlést az iparos segédek az ipartestület dísztermében igen nagy érdeklődés mellett. A közgyűlésen az iparhatóságot Vetéssy Béla rendőrfogalmazó képviselte. A gyűlés tárgya az ipartestületi békéltető bizottsági ülésekre a segéd békéltető bizottsági tagok választása és az ipartestületi betegsegélyző pénztár részére a segéd közgyűlési kiküldöttek megválasztása volt.

— **Népesedés.** A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a múlt hét folyamán 74 születést, 44 fiú, 30 leány és ezzel szemben 44 halálozást jelentettek be. — Így a lakosság száma e héten természetesen uton 30 al növekedett.

— **Kémény tűz.** Ma délelőtti 12 óra tájban tüzet jeleztek a tűzörségen. A Bercesényi-utca 12 számú háznak kigyuladt a kéménye. A tűzoltóság nyomban kivonult. Dolga azonban nem igen akadt, mert a tüzet a házból lakók szerencsére idajekorán észrevették és így hamarosan elejét vették a nagyobb veszedelemnek, amitől a szeles idő miatt tartani lehetett.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak mély fájdalomtól megtört szívvel tudatják a felejtethetlen jó rokonnak Kaskovics Ivánné szül. Kollner Teréz urnőnek f. hó 1-én, d. e. 10 órakor, életének 85-ik, özvegységének 35 ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 3-án, délelőtti fél 11 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint, a József kir. herceg-utca 2-ik házatól, a nagy templomban tartandó gyászima után, Szent Anna-utcai temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Debrecen, 1906. április hó 1-én. Áldás és béke lengjen porai felett! Özv. Nemes Gáborné és családja. Tömösváry Lajosné és családja. Budaházy Albertné és családja. Blaskovics István és családja. Borsos testvérek. mint rokonok és Tóth Jánosné és családja. Blaskovics Iván keresztfia. Fancsovics Ilka. Tóth Tézike és Irénke keresztleányai. A temetést Gebauer tem. int. rendezi.

— **Halálos karcolás.** Ilyen címmel lapunk mai számában megirtuk Friedman Sámuelnek, a földesi szegény talmudistának tragikus esetét. A szerencsétlen fiú, miut előre látható volt nem segíthetett már az orvosi tudomány. Ma délután rettenetes kínok között kiszenvedett.

— **Meggyilkolt kasszirnő.** A debreceni rendőrség egy szenzációs bűnygyben nyomoz. Az ügy részletei a elkövetői még ismeretlenek, de valami rablógyilkosokról van szó, akik állítólag Biharmegye felől, sok pénzzel és sok ékszerrel Kolozsvárra szöktek és akiknek áldozata állítólag egy kasszirnő. Erre vall a következő sürgöny, a mely tegnap érkezett a kolozsvári rendőrségtől a debreceni rendőrségre: „Drótválaszt kérünk, hogy az utóbbi időben egy kasszirnőt nem öltek-e meg és nem raboltak-e ki? Ha igen, akkor a nyomozás eredményre vezetett.” A debreceni rendőrség s következő választ adta: „Sem most, sem az utóbbi időben nem öltek meg és raboltak ki Debrecenben kasszirnőt.”

A vasuti kocsik új világítása.

Az államvasutak személyszállító kocsijai tudvalevőleg legnagyobb részben gázvilágításra vannak berendezve, melynél az olajgáz, mint pillangó láng ég a lámpákban. Egy-egy ilyen láng azonban legfeljebb 7-8 gyertyafény erejű világosságot szolgáltat, amely mellett pedig az utasok nem valami kényelmesen olvasgathatnak. Ezen a bajon kívánt segíteni az államvasutak igazgatósága, midőn az intenzívebb világítás céljából próbaképpen 3-3 személykocsit új lámpaszerkezetekkel szereltetett fel, melyek a tél folyamán állandóan üzemben voltak. Ezeknél a lámpáknál lefelé fordított izzótesteket alkalmaznak, melyek tehát a kocsi belsejébe árnyékot nem vetnek. A diónagyságu és gömbalaku izzótestek meggyújtás után tetszetős és erős fényt terjesztenek. A kísérlet kelendő eredménnyel járt, mert a lámpák fényereje 30 gyertyafénynek felel meg, amelynél már kényelmesen lehet olvasni, e mellett pedig a gázfogyasztás felére redukálódott. Az államvasutak igazgatósága a közönség érdekében hajlandó a személykocsikat e fajta új világításra berendezni. Meg kell még említenünk, hogy az új lámpaszerkezetek egyikét egy Farkas Ármin nevű, Franciaországban élő magyar ember találta fel.

Verekedő suhancok. Két suhanc, Bognár István és Hőrig János minden ok nélkül belekötöttek a múlt éjjel egy az utcán haladó napszámosba, Katics Józsefba, aki félve a brutalitástól, ki akart térni előlük. Ezek azonban üldözték őt, de szerencsére egy katona jött segítségére, amire a suhancok félrehúzódtak. De alig tűnt el a katona alakja a két jó madár még haragosabban támadott Katicsra és véresre verték, összezúrálták. A rendőrség a garázda suhancok ellen megindította az eljárást.

Az osztendei és a nürnbergi sakk-verseny. A sakkozó világ nagy érdeklődése mellett fognak ez év sakkversenyei és küzdelmei Oszténdében és Nürnbergben lefolyni. A Societé des bains de mer d'Ostende 30.000 frankkal dotálja a június és július hónapjában dülőre kerülő nemzetközi mérkőzéseit, melyekben a világ összes számottevő játékosai találkoznak egymással. A bajnoki torna 4000 frankos és arany-érmes első díjjal sorompóba szőlítja a világ legjobb sakkozóit. A nagy versenynyel párhuzamosan megtartandó mesterverseny döntő főpróbája lesz az öreg és fiatal sakkárda erejének, s a győztes közülök joggal résztvehet a Nürnbergben júliusban és augusztusban eldülő bajnoki mérkőzésben.

x LETZTER JÓZSEF fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjfalussy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kiakasztóban.

x Nincs többé hajhullás. Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az *Iziz* hajszesz. Két-három heti használat után a legerősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ár csak egy korona. Kapható használati utasítással Debreczenben Szilcs Ferenc gyógyszerárában, Piac-utcán.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

A szerelem utvesztője.

Öngyilkos leány.

(Saját tudósítónktól.)

— április 1.

A legemberibb érzelem, a szerelem, annyi bonyodalmat szőtt már, de soha ki nem merül, mint olyan mester, ki egy világot, az egész emberiséget tartja kezében.

Bognár János hajdudorogi gazdálkodó leánya legszebb volt tán a faluban, a legények versengve keresték barátságát, de ő csak Illés Lajosnak hitt — vesztére.

A legény visszaélt a leány szerelmével, hitegette, csalogatta, míg a szép leány egyszer csak azon vette magát észre, hogy túllépett a megengedett határon.

Nem tudta még a leány elöl sem leplezni a valóságot, aki erre felszólította Illést, tegye jóvá a hibáját, vegye el leányát feleségül.

A legény azonban nem volt hajlandó ezt megtenni, csak szeretőt akart magának. Hogy pedig minden további kelemetlenséget elkerüljön, elköltözködött a városból.

Hanem a becsületérzés mégis erősebb volt benne a lelketlenségénél és visszatért Dorogra, megkérte szeretőjének kezét. A leány azonban önértetesen visszautasította most már, kijelentette nem lesz soha a felesége.

Ezzel önmagát semmisítette meg Bognár Juli, belátta, boldogságra nem lehet neki többé ebben az életben kilátása. Elkezdődésében revolvert szerzett valahonnét és azzal csütörtök este kétszer magára lőtt.

Azóta gondosan ápolják a szerencsétlen leányt, de valószínűleg hiába ápolják. Ez a Bognár Juli szomorú tragédiája, a szerelem utvesztője.

Uralkodók vagyona.

A modern Dárius-kincsek.

Egy brüsszeli professzor nemrégiben könyvet írt, melyben érdekes adatokat mond el a belga király vagyonáról, a ki egyszer mind a Kongó-állam szuverénje is.

Legfőbb része ennek a vagyonnak az az óriási vagyon, melyet Lipót király a dél-afrikai államban szerzett magának. Ez összesen 289.375 négyzetkilométer, vagyis tízszer annyi, mint Belgium egész területe.

Ez az óriási terület csak kaucsukat 11.534 tonnát termelt az elmúlt tíz esztendőben s ha ennek tonnáját pusztán 7000 frankra becsüljük, már ez is 80 millió frankot tesz ki jövedelem gyanánt.

Ugyanez idő alatt Lipót házakat is vásárolt, körülbelül 15 millió frank értékben, az épületek főként Brüsszelben és Oszténdében vannak. Így a belga király óriási vagyonra tett szert Kongóban, mely átlagos számítással husz millió frankot jövedelmez neki esztendőnként.

Igaz ugyan, hogy viszont a király ebbe az afrikai birokba fektette vagyonát s ha ez valamely véletlen szerencsétlenség folytán megszűnne jövedelmező lenni, akkor a belgák uralkodója egyszerre csődbe kerülne.

Mindeddig azonban kitűnő üzleti szellemmel vezette ügyeit s minden vállalatát, melyet Kongóban alapított, anyagilag a legnagyobb sikerre vezetett. — Sőt Belgiumnak is nagy anyagi előnyei származtak ebből az összeköttetésből, melyet Lipót a maga országa és Kongó között létesített s úgy mondják, Lipót király azt a reménységet táplálja, hogy a kongói jövedelmek segítségével Belgiumot megszabadíthatja az adótehertől.

A francia „Gaulois” ez alkalommal néhány adatot mond el a többi európai uralkodók vagyonáról. Aránylag a leggyengébben állanak az elnökök, akiknek sem az Egyesült Államokban, sem Franciaországban oly nagy fizetést nem kapnak, hogy belőle akadálytalanul vagy bőkezűen reprezentálhassanak.

Az állam nem törődik sem feleségeikkel sem gyermekeikkel, a kiket pedig az uralkodók civilistája tekintetbe vesz, sőt velük magukkal sem törődik elnökségük idejének lejártával.

Az Egyesült Államok elnöke 80.000 dollár fizetést kap, s ebből világos, hogy lehetetlen félretartania akármi csekélységet is. A francia elnök fizetése 1,200,000 korona, a miből szintén nem szereshet vagyont, ha

még oly takarékos is, mint Loubet volt. A kiról az a legenda terjed el, hogy még csak megtakarított belőle valamit.

Néha néha egy uralkodónak elődje adósságait kell kifizetnie. Így járt Umberto olasz király, a ki Viktor Emánuel adósságát fizette ki és II. Oszkár svéd király, a ki testvéréért, XV. Károlyt egyenlített ki.

Viktor Emánuel állítólag több mint 60 millió adósságot hagyott hátra. Ezzel szemben ugyan igaz, hogy az olasz civilis a egyike a legnagyobbaknak, az alkotmányos államokéi közül; mert 16 millió líra összegű, de a királynak körülbelül 20 királyi kastélyt kell fenntartania, a melyeket egykori olasz államoktól vett át fenntartási kötelezettséggel, a mely kastélyokból egyetlen líra haszna sincsen.

Umberto király, a ki jó gazda volt, némi vagyont is hagyott hátra fiának, a ki szintén ügyesen viszi a királyi háztartást és takarítani tud nagy jótékonyasága ellenére is. Vagyona mindamellát nem több 20 millió líránál.

A spanyol király civilistája 8.450.000 pezeta, a mi hét millió koronát jelent. Atyja, XII. Alfonz takarékos volt s gyakran hozgattatta:

— Szívesebben vagyok rey detronado, mint no tronado.

S ez a lefordíthatatlan szójáték annyit jelent, hogy szívesebben trónjától megfosztott király, mint csődbe jutott uralkodó.

Viktória királynő hátrahagyott vagyonát kétszáz millióra becsülték, melyek az utódja között meglehetősen elforgácsolódtak.

Európa leggazdagabb uralkodója állítólag a szultán, a kinek husz millió frank a civilistája, de vagyona több száz millióra rug.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Hétfő, ápr. 2. „Dráma a tenger fenekén,” látványosság. B.

Kedd, ápr. 3. „Gyurkovics lányok,” vígjáték. Kondor Ernő bucsu felléptével. B. lletszünet.

Szerda, ápr. 4. „Lady Windermere legyőzje,” színmű Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének első felléptével. C.

Csütörtök, ápr. 5. „Essex gróf,” dráma Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének második felléptével. A.

Péntek, ápr. 6. „Stuart Mária,” dráma Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének harmadik felléptével. B.

Szombat, ápr. 7. „Létért való küzdelem,” színmű. Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének negyedik felléptével. B. lletszünet.

Vasárnap, ápr. 8. „Józsi,” bohózat. B. lletszünet.

Este: „Borgia Lukrécia,” tragédia. Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének utolsó felléptével. B. lletszünet.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután Csepreghy Ferenc kitűnő népszínműve, a „Sárga osikó” került színre. Az igazgatóság bizonyára szívére vette, hogy az egész idény alatt még csak egy népszínművet adott elő, hirtelenében előrántotta ezt, az előrántásra kétségtelenül alkalmas népszínművet, amelyet rosszul játszott talán nem is lehet. Az előadás a jobbak közé tartozott. Főthi Frida nagyon szépen énekelte és általában elfogadható alakítást is nyújtott, Árkossy szépen játszotta meg hálás szerepét, míg Arday Ida, Szakács Andor kitűnőek voltak. Békés alakítása karakterisztikus, ellenben Krasznai nem aknáztta ki eléggé a szerepe nyújtotta, hálás helyzetekéi. Közönség zsufolóságig volt és igen sokat tapsolt.

Este „Leányka” ment harmadszor lánynak érdeklődés mellett.

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-u. fiókja

Alaptőke 15,000.000 kor. Budapest, V., Nádor-utca 18. Tartalék 2,225.000 kor.
Sürgőnycim: Nádor-utcai Hazaibank. Telefonszám: 86-01.

Biztos tőkebefektetés és legolcsóbb sorsjegyek

a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület új nyereménykötvényei.

Az első ciklusban évenként háromszor június 5, október 5, február 5

300.000

600.000

300.000

koronás főnyeremények

40 000 és 20 000, 50 000 és 20 000, 40 000 és 20 000

koronás melléknyeremények kerülnek sorsolásra.

Egyévi nyereményösszege:

1.571.000 korona.

Minden egyes sorsjegy okvetlenül kisorsoltatik.

A nyeremények főösszege:

32,221.300 kor,

a törlesztési huzások főösszege:

36,938.750 kor.

mind az öt ciklusban.

A vevőnek a rendkívül előnyös nyereményhúzásokon való játék csak a vételár kamataiba kerül, mert a legkisebb nyeremény és a törlesztéses húzásnál sorsolt nyereménykötvényért járó nyeremény-szelvény árfolyamértéke jóval több, mint a sorsjegyek mai ára. Minden egyes nyereménykötvény, illetve a kötvény kisorsolása ese én az arra kiadandó nyeremény-szelvény az összes nyereményhúzásokon végig — tehát 70 éven át — játszik, e szerint többször is sorsolható nyereménnyel.

A nyereménykötvényeknek biz osítékát az államnak, városoknak és községeknek nyújtott kölcsönök képezik és a törlesztések, valamint a nyeremények pontos kifizetéseért a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület összes vagyonával külön is kezkeskedik. Ezeket a nyereménykötvényeket adjuk:

a) készpénzfizetésre a mindenkor pontos napi árfolyamon darabonként 20 korona foglalót kikötve. A sorsjegyekre kívánatra igen jutányos feltétele, mellet megfelelő előleget nyújtunk.

b) az 1883 XXXI t. c. értelmében kiállított részletvekre **18 havi 10 koronás, vagy 32 havi 6 koronás részletre.** 1906. március hó 15 ig beérkező rendeléseknél intézetünk ezeken az árákon ar-folyamemelkedés esetén sem változtat.

Már az első részletnek posta utalványon való beküldése után megküldjük a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó törvényesen kiállított részletivet, melynek alapján a vevő azonnal megszerzi a kizárólagos játékjogot.

a) Készpénzfizetésre:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18. Sziveskedjenek részemre a napi árfolyamon számítva készpénzfizetés ellen darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereménykötvényt küldeni. Mai postával küldök Önöknek foglalóul darabonként 20 koronát azaz összesen koronát, míg a hátralékos összeget sziveskedjenek utánvétellel beszéni.

folyószámlán hiteleseni.

Kelt

A megrendelő neve:

Pontos lakáscíme:

Megrendelési-jegy:

b) Részletivire:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18. Megrendelek Önöknél a prospektusukban foglalt feltételek szerint az 1883: XXXI. t. c. értelmében kiállítandó részletivire darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereménykötvényt. A vételárát darabonként koronás havi részletben fogom törleszteni. Az első részletet összesen kor. ma postautalványon küldtem címükre.

Kelt

A megrendelő neve:

Pontos lakáscíme:

102-3.-3

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,

folyóiratok,

ÁRJEGYZÉKEK,

számlák,

ZARSZÁMADÁSOK,

BÁLI MEGHIVÓK,

TANCRENDEK,

FALRAGASZOK,

KÖRLEVELEK,

a legszebb kivitelben.

a „SZABADSÁG“

pol. napilap

kiadóhivatala.

A legdívatosabb betűkkel ellátott,

gyorsajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és pontosan, a legolcsóbb árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

„SZABADSÁG“

részére

jutányosan felvételnek.

A „SZABADSÁG“

a legnagyobb és legelterjedtebb politikai napilap.

ELOFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre 12 kor.

Fél évre 6 kor.

Negyed évre 3 kor.

Vidéken:

Egész évre 20 kor.

Fél évre 10 kor.

Negyed évre 5 kor.